

Raffael a dva Ježíšové

K článku Rudolfa Steinera „Vánoce“

Raffael Santi 1483-1520

Kompozice obrazu je založena na kruhové sféře rozdělené horizontální rovinou na horní a dolní polokruh. Rovina zde ovšem není prostou dělicí čarou, ale je složena ze tří vrstev, jakoby naplavených sedimentů, které se vzhledem k různým odstínům jeví pro vnější pozorování jako tvarovaný obrubník nějaké zídky. Tato třikrát přerušená rovina (Janovou hlavou, křížem a tělem Marie) rozděluje kruhovou sféru na horní říši bílého světla, naznačenou bílými oblaky a dolní říši černé temnoty. Právě tak bychom však mohli říci, že tato kruhová sféra je složena ze dvou polokruhových sfér. A můžeme také říci, že tato kruhová sféra vlastně naznačuje vnitřní kulovitý prostor. Horizontální ohraničení tohoto vnitřního prostoru, které je dáno mrtvým projevem přímočarosti a dokonanosti. Vertikální dělení tohoto vnitřního prostoru, které je dáno živým projevem Marie, není přímočaré a není dokonané. Vertikální šroubovitá linie prostor dosud plně neuzavírá a proto zde můžeme mluvit teprve o vývoji vertikály. Jako je mrtvé horizontální dělení složeno ze tří vrstev, tak se na vertikálním dělení zúčastňují tři různé proudy.

Než přikročíme k pozorování těchto tří proudů, ujasněme si následující pojmy:

a/ prostor který je mimo vnitřní prostor Raffaelem zobrazené koule, zde nebudeme nazývat vnější prostor, ale „jiný svět“.

b/ v protikladu k „jinému světu“ zde budeme vnitřní prostor koule nazývat „tento svět“.

c/ pojmem „tento svět“ jsme se zbavili pojmu „vnitřní kulovitý prostor“, aby nás v rámci tohoto světa nemátly pojmy: „vnější“ a „vnitřní“ projevy věcí.

První proud, naznačený modrým přehozem Marie, se vine šroubovitě zdola nahoru. Počíná zeširoka v popředí dole ve vnitřní sféře (na vnitřní kružnici), u nohou Marie, a jak stoupá vzhůru přes pravé koleno Marie, zužuje se a stáčí se doleva dozadu. Aniž dosahuje střední roviny tohoto světa, ztrácí se v jeho hlubinách, aby se znovu objevil vně nahoře a vracel se přes levé ramě Marie zpět, sestupujíc shora do středního světa, strhávajíc ho s sebou až dolů do nitra světa dolního.

Druhý proud, naznačený červeným pláštěm (košilí) Marie, se vine shora dolů. Počíná zeširoka v pozadí nahoře ve vnější sféře (na vnější kružnici) kolem krku Marie a jak klesá dolů zužuje se a přiškrcen v pase Marie stáčí se doprava dopředu. Jakmile překročí střední rovinu tohoto světa, ztrácí se v jeho hlubinách, aby se znovu objevil dole pod Ježíšovým nohama v podobě ven vystupujícího levého kolena Marie.

Třetí proud ve tvaru obráceného „S“ je přerušovaný jakýmsi temněhnědým úzkým lemem, červeným širším lemem a průsvitně bílým jemným lemem, vinoucím se v kruhu kol ramen Marie přes oba lemy předchozí. Tento trojjediný lem jakoby zdobil kruhový otvor uprostřed čtvercové purpurové „pally“, tj. pláště, který od nepaměti nosily římské matrony (palla corporalis). Ano, třetí přerušovaný proud představuje nakloněná hlava Marie a tělo Ježíše na jejím klíně.

Chceme-li porozumět oběma proudům předchozím, musíme vzít na pomoc polaritu dvojího krevního oběhu, tj. kyslíkem nasyceného světlého proudu červené krve a uhlíkem nasyceného temného proudu modré krve. Jako se má žluč k modré a červené krvi, tak se má třetí Raffaelův proud k oběma prvním. Chceme-li porozumět tomuto třetímu proudu, musíme lidskou postavu horizontálně rozdělit na tři části:

a/ horní	člověk hlavy		(hnědá - vlasy)
b/ střední	člověk hrudi	+ ruce	(červená - ústa)
c/ dolní	člověk pánve	+ nohy	(modrá - oči)

Nyní si již můžeme také všimnout souvislosti středních částí těla naznačené spojením pravé ruky Marie s Ježíšovou hrudí.

Třetí proud představuje sám o sobě spojení dvou protiběžných proudů. Zdola nahoru můžeme sledovat proud od pravé ruky Marie k její hlavě, shora dolů proud od její hlavy k její levé ruce. Z obou těchto mariánských proudů lze pozorovat jen jejich počátek a konec. Vlastní

proudy jsou ukryty a usměrněny jakýmiisí rourami, tj. červenou rourou pravé paže a modrou rourou paže levé. Jakoby zde pracovaly gigantické odstředivé síly kosmických vah, jež na pravé straně vynášejí Ježíšovu hlavu o tolik nahoru, o kolik na straně druhé klesla dolů levá Mariina ruka. Protože tyto síly vychylují misky vah vždy ve směru od střední roviny rovnováhy, kterou je mrtvá dělicí rovina tohoto světa, mluvíme o silách odstředivých.

Následkem působení kosmických vah se na Ježíši v Mariině klíně projevují rovněž odstředivé síly. Od pasu nahoru ho vytahují vzhůru do vertikály, od pasu dolů ho stahují dolů.

Ježíšovy nohy jsou v horizontální poloze. Tzn., že Ježíš samostatně nekráčí, že svým dolním tělem dosud spočívá v možnosti, a proto za něj musí na cestě nést kříž někdo jiný. Na konci cesty budou jeho nohy spojeny jediným hřebem, což je naznačeno již zde v lůně matky. Tyto nohy jsou nyní překříženy v horizontále, mají být však překříženy a spojeny ve vertikále. Otázka tedy zní:

Kde se pro tyto nohy vezmou síly, jež je uvedou z horizontály do vertikály?

Ježíšův střední a horní člověk je nad střední rovinu nadnášen do vertikály silami odstředivými. Týmiž silami je jeho dolní člověk držen v horizontále. Z věci je zřejmé, že má-li se Ježíšův dolní člověk postavit do vertikály, musí opustit síly odstředivé a přijmout síly dostředivé! Tzn., že jeho pánev a nohy musejí přijmout takové síly, které by jinak držely středního a horního člověka ve vertikále pod rovinou. Tyto předpoklady splňuje pouze postava dítěte vpravo dole, v níž máme horního a středního člověka drženého silami dostředivými (vůči střední rovině) ve vertikále pod rovinou! Sféra tohoto dolního Ježíše, naznačená svatozáří nad jeho hlavou, proniká jen ke střední vrstvě střední roviny. Tzn., že se tento Ježíš musí spojit se sférou odpovídající této střední vrstvě roviny. Sféra Ježíše uprostřed obrazu, naznačená svatozáří nad jeho hlavou, nepřekračuje hranice červeného pláště na hrudi Marie, je cele obsažena ve středním člověku. Tzn., že sféra dolního Ježíše se musí spojit se sférou Ježíše středního, mají-li se nohy tohoto středního Ježíše postavit do vertikály pod rovinou!

Pozorujeme-li obraz skutečně důsledně, jistě nám neunikne, že se dosud střední člověk středního Ježíše dostal nad rovinu jen svými rameny, tedy nikoliv celý. Tzn., že kosmické váhy v ruce Panny se musí ještě dál vychylovat odstředivými silami. Pravá miska vah (ruka) Marie musí ještě o tolik vystoupit vzhůru, kolik chybí hlavě aby se narovнала do vertikály a o kolik musí sestoupit její levá ruka dolů, aby spojila oba Ježíše!

Sledujeme-li Ježíše v čase, jak povstal z roviny, pak jméno jeho tváře (tvaru) budeme hledat v jeho rodokmenu nahoře, neboť jeho hlava je nahoře nad rovinou. Protože tento Ježíš je jedinou postavou, která je v tomto světě zobrazena celá, budeme v jeho rodokmenu hledat členění odpovídající vývoji horního (od Josefa k Davidovi), středního (od Davida k Abrahamovi) a dolního (od Abrahama k Adamovi) člověka. Těmto požadavkům vyhovuje rodokmen evangelia Lukášova (3, 23-38).

Sledujeme-li původ dolního Ježíše, pak jeho jméno budeme v jeho rodokmenu hledat dole, neboť jeho hlava je dole pod rovinou. Protože Raffael uznal za vhodné nezobrazovat u tohoto dolního Ježíše pánev a nohy, nebudeme ani my v jeho rodokmenu hledat vývoj dolního člověka (od Adama k Abrahamovi), a počneme jeho rodokmen rovnou od Abrahama k Davidovi (střední člověk) a od Davida k Josefovi (horní člověk). Raffaelovým požadavkům vyhovuje rodokmen evangelia Matoušova (1, 1-17).

Protože mezi Davidem a Abrahamem jsou oba rodokmeny shodné, mohou se oba Ježíšové spojit ve středním člověku! Zatímco rodokmen před Abrahamem u jednoho Ježíše chybí, rodokmen po Davidovi se u obou rozchází. Proto budeme Ježíše Lukášova evangelia nazývat „nátanský“ a Ježíše Matoušova ev. „šalamounský“, tj. podle synů Davidových.

Šalamounský dolní Ježíš, co do sil, jakoby byl dle řádu Osiridovy berly výslednicí vzájemného vztahu „vertikály“, (žlutý přehoz přes rameno) k „horizontále“ (žluté opásání). Snad proto je jeho sféra (svatozář) v diagonále. Co do barvy, nemůže být než výslednicí mísení Mariánských proudů, tj. proudu vystupujícího z dola nahoru (po zádech k rameni) s proudem sestupujícím s hora dolů (přes rameno). Toto mísení tedy probíhá na diagonále (na zádech Ježíše) a barva

kůže, barva broskvového květu, je tedy dána mísením modrofialové barvy s červenou! Šalamounský Ježíš však zobrazuje jen polovinu Osiridovy berly (obráceného Isidina „Tau“), jen polovinu středního člověka, jen polovinu sféry (svatozáře)! To, co zde ze šalamounského Ježíše zasahuje do vývoje, je naznačeno jeho pravou paží zlomenou do pravého úhlu tak, že naznačuje směr akce vůči sestupujícímu rudému proudu Marie, unášejícímu Ježíše nátanského při jeho sestupu od Boha, přes Adama, Abrahama a Davida dolů, až k Ježíši Nazaretskému.

Zatímco zraky všech směřují k nátanskému Ježíši, zraky nátanského Ježíše míří k mrtvému slovu zaznamenanému na esovitě se vinoucím svitku. Zleva doprava čteme "ACNIVS." následuje Ježíšův palec a "I." (agni = oheň, agnus = beránek). Protože "V" je napsáno jako obrácené "A", znamená to, že je třeba číst také vzhůru nohama. Toto mrtvé „S“ je protikladem k živému obrácenému „S“, danému hlavou Marie a nátanským Ježíšem. Mrtvé „S“ je jaksi z venčí formováno trojicí rukou, z nichž krajní, levá Ježíšova a pravá Janova, mají palce v reakci k ukazováčku, ostatní prsty chybí. Právě tak jako o palcích a prstech, i o předloktích, jež jsou všechna na tomto obraze v pravouhlém řádu, by bylo možno psát celé knihy! Barva kůže šalamounského Ježíše nás poučuje o tom, že všude tam kde se s ní setkáme, máme co činit s výslednicí sil světla dolního světla země. Tyto síly světla jsou u Jana v kontrastu k silám hnědé temnoty, jak to naznačuje loket jeho pravé ruky, formující temnotu jednu vrstvu na druhou vzhůru do vertikály se řadících horizontál, aby se nakonec u horního člověka, Jana, mrtvá rovina hnědé země obrátila z horizontály ve vertikálu. Tento vývoj dosud není ukončen, a proto je hnědá Janova členka v diagonále vůči střední rovině, kterou neopouští. U Jana však síly světla nejsou v protikladu se silami temnoty, ale v souladu! Proto Janova svatozář sestoupila do diagonály, na půl cesty vstříc jeho čelence. Janova sféra nenáleží pouze dolní a střední říši země, jako je tomu u šalamounského Ježíše, ani pouze střední říši, jako je tomu u nátanského Ježíše. Janova sféra, naznačená jeho svatozáří, zahrnuje v tomto světě síly temnoty světa horního, středního (roviny) i světa dolního!

Jako nám pravá ruka Janova ukazuje svoji blízkost s pravou rukou nátanského Ježíše, tak se levá paže Ježíše šalamounského ztrácí ve vertikálním proudu žlutých sil světla dolního světa a mizí jaksi v „jiném světě“, aby se jako Janova levá ruka (s prsty bez palce) znovu vynořila v dolním světě, z hnědých sil temnoty vrstvených z horizontály do vertikály, kde je jejím úkolem držet na svém levém rameni, kříž!

„Když jej odváděli, zastavili nějakého Šimona z Kyrény, který šel z pole,
a vložili na něho kříž, aby jej nesl za Ježíšem!“
(Lukáš 23, 26)

Z pohledu Lukášova nátanského Ježíše, nejsou síly minulosti, síly světla šalamounského Ježíše, celou osobností, nespojí-li se v přítomnosti s Ježíšem nátanským, a tito dva nemohou být člověkem, nespojí-li se v budoucnosti se silami temnoty v Janovi. K takovému spojení však vede předlouhá cesta vývoje z roviny do vertikály, ve třech světech světla i ve třech světech temnoty. Síly světla musejí zvenčí i z nitra formovat a tvarovat síly temnoty tak, že temnota reaguje na akce světla. Jako je světlý pravý loket šalamounského Ježíše v akci vůči rudému sestupnému proudu Marie, tak je levý loket Janův (resp. jeho temně hnědá pokrývka) v reakci vůči modrému vzestupnému proudu Marie. A je to právě tato reaktivní ruka, která nese kříž, velmi podivný kříž. To, co je na něm nejnápadnější je jeho neúměrná délka. Změříme-li si délku dělicí roviny tohoto světa, tj. posčítáme-li její jednotlivé viditelné délky, dostaneme délku Janova kříže. To ostatně naznačuje i Janova svatozář, která se točí kolem roviny a zahrnuje do své sféry také levé rameno kříže. Janův neúměrně dlouhý kříž je vlastně cesta temnoty rozložená v rovině (dokonaná), je to cesta vedoucí od Janových nohou až na Janovu hlavu (hnědé vlasy), která je též v rovině. Je to cesta na Golgotu (golgota = lebka).

Spojíme-li mrtvé „S“ svitku se živým obráceným „S“ Marie a nátanského Ježíše v poměru 1:1, dostaneme stojatou osmičku. Povedeme-li paralelně vedle linie této osmičky linii druhou,

pak se nám přihodí podivná věc. Začneme-li např. nahoře vně osmičky a budeme sestupovat dolů doprava, dostaneme se zleva dolů dovnitř osmičky. Budeme-li postupovat uvnitř dál, nahoru doprava, dostaneme se zleva nahoru vně osmičky, tj. tam odkud jsme vyšli. Budeme-li nyní postupovat současně doprava i doleva vně i uvnitř shora dolů a učiníme-li totéž současně z dola nahoru, setká se všech osm poutníků v jediném okamžiku uprostřed osmičky, aby si posléze vyměnili role.

Janův kříž je tedy ve skutečnosti dokonanou cestou, cestou rozloženou v horizontále. Jeho levé rameno představuje síly vnitřního dolního podvědomí a jeho pravé rameno síly vnějšího horního nadvědomí. Proto levé rameno kříže zasahuje do nitra sféry Janovy svatozáře a jeho pravé rameno je ponořeno do rudého proudu tam, kde se tento proud ještě jako zevní pojí s odstředivými silami v rouru.

Tento kříž bude Janem vztyčen, až bude cesta dokonána na Golgotě.

Zde se musíme ptát: Které nohy absolvují tuto cestu?

Janovy nohy, od kolen nahoru nejsou volné. Jsou spojeny ve vertikále hnědou zemitou temnotou. Od kolen dolů, Jan nohy v tomto světě nemá. Naproti tomu nohy Marie jsou od kolen dolů ve vertikále volné. Pravá noha Marie je v zevním proudu modré temnoty a levá ve vnitřním proudu červeného světla. Tyto volné nohy nesou nátanského Ježíše! Levá noha Marie souvisí s akcí (šalamounského Ježíše) a pravá s reakcí Janovou. Podobně jsou levá a pravá polovina těla člověka ve vzájemné akci a reakci a v opačném vztahu také levá a pravá hemisféra jeho mozku. Nohy nesoucí vše na Golgotu, jsou tedy od kolen nahoru Janovy a od kolen dolů Mariiny! To, co je v těchto nohách světelné podstaty, to je u nátanského Ježíše určeno ke spojení společným hřebem na kříži Golgoty, jako i cesta poznání vrcholí spojením intuice s reflexí (smyslovým vnímáním), jež do té doby vedou naše modré a červené kroky odděleně.

Klikatou bludnou strastiplnou cestu na Golgotu, na její povrch, uspořádaný jako hnědé svatojánské vlasy Marie či hnědý perník perníkové chaloupky Ježibaby a nadaný vnitřním světlem procitajících modrých očí Marie, tedy musejí hledat a vykonat společně nohy otcem opuštěného Jeníčka a Mařenky!

Hlava Marie již náleží plně horní sféře bílého světla tohoto světa. Vnáší však do ní černé temnoty v podobě horní polokoule čepce na své hlavě. Tam, kde se z bílého světla díváme přes hnědé Mariiny vlasy do duté temnoty jejího čepce, tam se nám nebe jeví modré. Tak to alespoň naznačuje Raffael na své obloze a tak to učí J. W. Goethe i Rudolf Steiner ve své nauce o barvách.

Hlava nátanského Ježíše náleží rovněž horní sféře, avšak při pohledu z temnoty se toto světlo jeví přes jeho hnědé vlasy červeně, jako ranní červánky na obloze, jako světlo zářící v temnotě. Jeho svatozář je cele nad horizontální rovinou, avšak nepřekračuje hranice proudu rudé pally. Jeho tvář (tvar) se však projevuje na hranicích tohoto proudu zevně, tj. na povrchu těla kosmické Matky, jako pozitivní tvar ve vertikále pravé poloviny hrudi Marie a jako negativní forma její pravé paže, která se, nadaná volností, ve službách vah sklonila z horizontály do vertikály rudé roury.

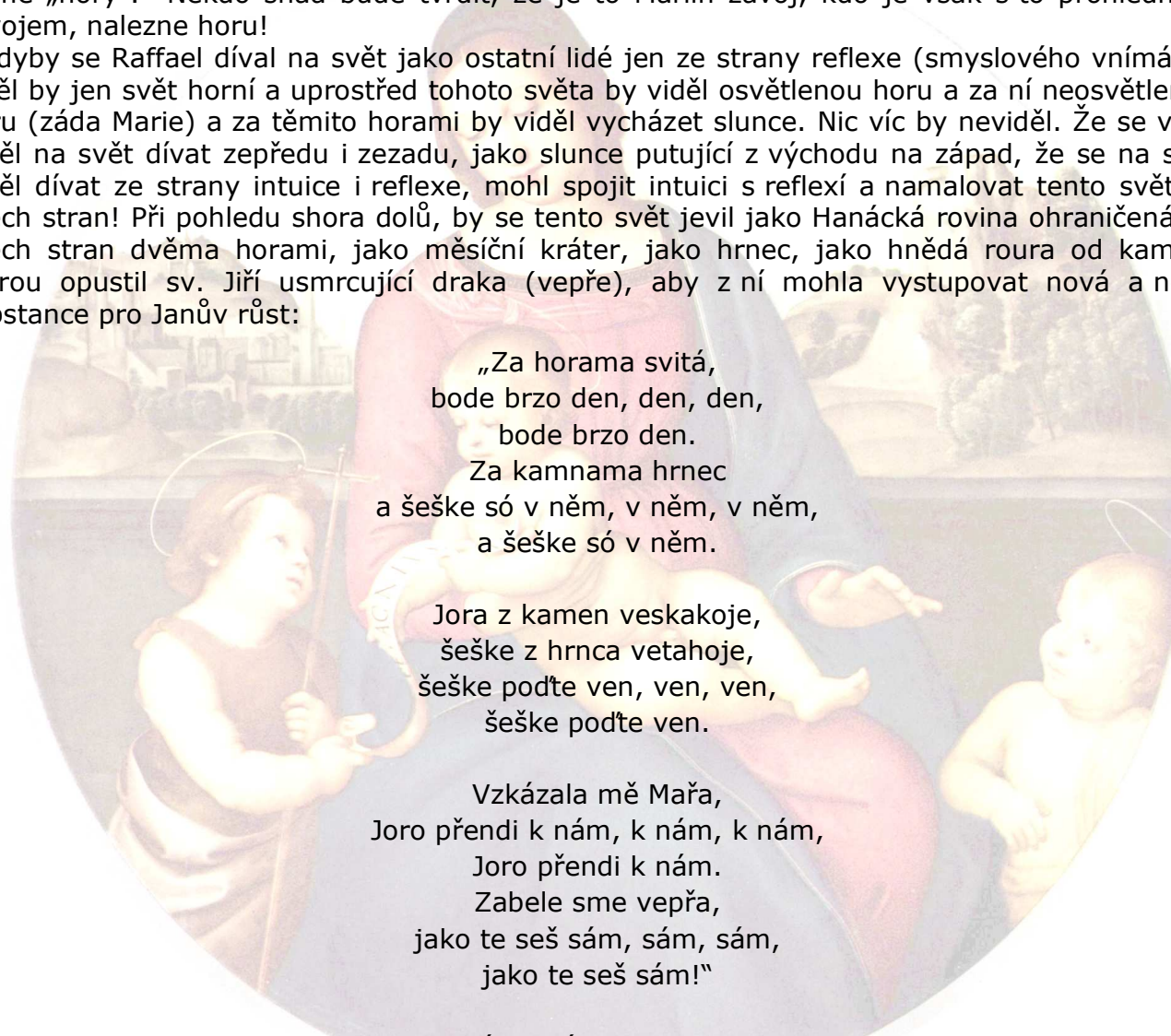
Vyzdvižení Marií z dolní do horní sféry tohoto světa, vedme svůj pohled nejdříve vpravo.

V pravé horní polovině obrazu nacházíme „skálu“, stojící na střední rovině země! Můžeme tedy říci, že šalamounský Ježíš se nachází dole v nitru skály, ve skále (v jeskyni)!

Jan, který svojí tvář vnáší do roviny země světlo a svými hnědými vlasy prach země do horní sféry tohoto světa, se tím stává spoluzakladatelem města (obce), které nahoře spočívá na něm, na střední rovině země a na kříži, slovem, jež je vystavěno na trojedné rovině! Sledujeme-li toto město shora, nacházíme v něm rovněž otisk trojnosti, v jeho uspořádání do tří úrovní (sfér). Toto město je tedy v tomto světě vymezeno trojím způsobem. Stojí na Janově hlavě (rozumu), s hora je dáno „nebem“ (nutností) a zprava Mariinou pravou rukou (volností). Levé ohraničení není z tohoto světa. Obec dosahuje svojí horní věží, k níž se vine klikatá cesta vlevo, výš než hora na níž se rozprostírá. Tou horou je zřejmě Golgota, Janova

lebka. Tam, kam dosahuje vrchol města je samo nebe přijímající své světlo od slunce vycházejícího poněkud vlevo před obrazem, asi tam, kde stál malíř se štětcem v pravé ruce. Až toto slunce, které je na rozdíl od svého světla mimo tento svět, dospěje ke svému vrcholu a s tímto světem se spojí, pak se Marie zcela napřímí do vertikály. Pak otevře své modré oči a celý svět prohlédne! Pak otevře svá rudá ústa a do tohoto světa vstoupí živé Slovo! Až se tak stane, až Marie zcela vzpřímí svou hlavu i svoji hrud', pak již nebudeme mít možnost nahlédnout Marii přes rameno a podívat se, co je ve vnějším horním světě skryto za ní. Proto nemeškejme a podívejme se tam hned, než bude pozdě! Tam, kde Mariina šíje, ohraničená hnědými vlasy, přechází v levé rameno, tam můžeme zahlédnout ještě hranu skrývající se strmé „hory“. Někdo snad bude tvrdit, že je to Mariin závoj, kdo je však s to prohlédnout závojem, nalezne horu!

Kdyby se Raffael díval na svět jako ostatní lidé jen ze strany reflexe (smyslového vnímání), viděl by jen svět horní a uprostřed tohoto světa by viděl osvětlenou horu a za ní neosvětlenou horu (záda Marie) a za těmito horami by viděl vycházet slunce. Nic víc by neviděl. Že se však uměl na svět dívat zepředu i zezadu, jako slunce putující z východu na západ, že se na svět uměl dívat ze strany intuice i reflexe, mohl spojit intuici s reflexí a namalovat tento svět ze všech stran! Při pohledu shora dolů, by se tento svět jevil jako Hanácká rovina ohraničená do všech stran dvěma horami, jako měsíční kráter, jako hrnec, jako hnědá roura od kamen, kterou opustil sv. Jiří usmrcující draka (vepře), aby z ní mohla vystupovat nová a nová substance pro Janův růst:

„Za horama svitá,
bode brzo den, den, den,
bode brzo den.
Za kamnama hrnec
a šeške só v něm, v něm, v něm,
a šeške só v něm.

Jora z kamen veskakoje,
šeške z hrnca vetahoje,
šeške podte ven, ven, ven,
šeške podte ven.

Vzkázala mě Mařa,
Joro přendi k nám, k nám, k nám,
Joro přendi k nám.
Zabele sme vepřa,
jako te seš sám, sám, sám,
jako te seš sám!“

Máme dóma jetrnice,
dlóhy jako nohavice,
Joro přendi k nám, k nám, k nám,
já tě taky dám!

Namítne-li někdo, že o tom všem neměl Raffael ponětí, že je to jen spekulace vykladatele, nechť uváží, že tato jeho námitka může být rovněž kvalifikována jako spekulace namítajícího. Negace není cesta! Kdo se však bude ptát na zdroj Raffaelovy intuice, nechť vezme na vědomí sdělení Rudolfa Steinera, že Raffael byl inkarnací Jana Křtitele.

Protože zde není dostatek prostoru ani schopností pro to, aby bylo popsáno vše, co na tomto nepatrném obrázku Raffael namaloval, přijmeme náhradou Janův závěr:

„Kdyby se mělo vše dopodrobna vypsát, myslím,
že by celý svět neměl dost místa pro knihy o tom napsané!“
(Jan 21, 24)

Snad lze ještě naznačit, kdo je onen Šimon z Kyrény, jdoucí z pole (z roviny) a nesoucí kříž na Golgotu.

Nuže:	Šimon	=	Petr = skála
	Kyréna	=	Kýrova obec
	Kýros	=	Cyrylos = Otec (viz Herodotovy dějiny)

S těžkým srdcem se omlouváme čtenářům, že jim nemůžeme, náhradou za nedostatečný komentář, poskytnout alespoň Raffaelův obraz Ducha Svatého v barvě. ČPDN je ryze amatérský nevýdělečný časopis, vydávaný nikoliv za cenu zisku, ale za cenu osobních obětí členů jeho redakce. Přijměte, prosím, s tímto vědomím alespoň to, co můžeme poskytnout s minimální závislostí na podstatě kamenů, z nichž satan dělá chléb, avšak s maximálním nám možným souladem s podstatou chleba, který se během dvou tisíc let vývoje naučil dělat ze satanových kamenů Kristus. (viz Matouš 4 a Lukáš 4)

Protože tento obraz není běžně ve světě publikován a ve slovanském světě snad nikdy publikován nebyl, marně byste ho hledali ve většině dostupných knih o umění, byť i věnovaných výlučně Raffaelovi. Má-li kdo ze čtenářů opravdový zájem o jeho barevnou kopii, můžeme její vyhotovení za úhradu nákladů zprostředkovat u anthroposofické společnosti Olomouc, jíž tímto děkujeme za laskavé zapůjčení.

- zmp -